

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
8. SJEDNICE DOMA NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
ODRŽANE 23. 08. 2001. GODINE

ILIJA ŠIMIĆ

Gospodo, poštovane kolege, izaslanici, poštovani članovi Predsjedništva, poštovani gospodine Avdiću dosadašnji predsjedavajući Zastupničkog doma, članovi Vijeća ministara, sve vas srdačno pozdravljam, predstavnici medija, vaše ekelencije predstavnici međunarodne zajednice, srdačno vas pozdravljam, dobro došli da nadanšnju sjednicu 8. sjednicu Doma naroda.

Ovim ja, pozdravljajući vas srdačno otvaram dakle 8. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

INTONIRANJE HIMNE

Ulaskom gospodina Novakovića mi smo, ovaj dom je u kompletnom sastavu. Naravno da time imamo i puni kvorum za današnje odlučivanje.

Vi ste poštovane kolege dnevni red dobili.

Prijedlog je samo jedna točka dnevnog reda to je

Ad. 1. Prijedlog izbornog zakona

Predlagač je Vijeće ministara koje je dostavilo Prijedlog zakona da se razmatra po članku 100. Poslovnika ovoga Doma, a vi znate svi, već puno puta spominjani članak 100. je hitni postupak.

Ja otvaram raspravu o dnevnom redu. Da li neko želi govoriti? Ako nema. Ima, gospodin Genjac.

HALID GENJAC

Poštovani članovi Predsjedništva, poštovane kolege, osjećam potrebu da zarad javnosti i situacije koja je stvorena oko Izbornog zakona određene opservacije iznesem i mislim da po mom mišljenju dam neke karakterizacije koje bi pomogle da se razumije problem.

ILIJA ŠIMIĆ

Dakle riječ je o Izbornom zakonu, riječ je o dnevnom redu sada gospodine Genjac. Mi raspravljamo o dnevnom redu.

HALID GENJAC

Izvinjavam se.

ILIJA ŠIMIĆ

Molim lijepo. Imaćete vi mogućnost o Izbornom zakonu. Naravno, ja sam otvorio raspravu, dužan sam naravno i to mi je i želja, raspravu o dnevnom redu i koliko ja vidim nije se niko javio da raspravlja da dopunjava ili eventualno osporava.

Ako niko se ne javlja ko je zato da usvojimo predloženi dnevni red?

Jednoglasno, hvala vam lijepa.

Ja sam već, kad sam čitao dnevni red, podvlačim to jednom da je dnevni red usvojen po članku, dakle razmatranje Izbornog zakona po članku 100. Mi smo se ujedno opredjelili i o hitnosti procedure.

Dakle mi smo na dnevnom redu, ja pitam predlagača želi li možda, ima li potrebe nešto reći, a onda ćemo naravno omogućiti svima onima koji žele govoriti. Gospodin ministar Mihajlović.

SVETOZAR MIHAJLOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, poštovani delegati, cijenjeni članovi Predsjedništva, kolege ministri, poštovani gosti dozvolite mi nekoliko riječi prije rasprave o ovoj tački dnevnog reda o Izbornom zakonu.

Zašto danas i zašto po članu 100.? Prije svega Izborni zakon potreban je i neophodan da bi organizovali izbore 2002. godine i pokazali Svijetu da smo demokratska zemlja. i da građani Bosne i Hercegovine mogu na demokratski način putem izbora da biraju vlast koju žele. Do sada Bosna i Hercegovina nije imala svoj izborni zakon i svi izbori koji su do danas do sada obavljani obavljani su privremenim pravilima OSCE-a i ovo je jedan od kako stručnjaci eksperti kažu najvažniji zakonskih projekata koji je bio pred Parlamentom Bosne i Hercegovine, naravno poslije Ustava u svim demokratskim zemljama Izborni zakon je po tom rangu u samom vrhu pa tako i kod nas u Bosni i Hercegovini. I zato je dobro da uhvatimo jedan redosljed kako bi i danas ovaj zakon usvojili i pristupili daljim aktivnostima koje su neophodne da bi ispunili, da bi bili u mogućnosti da organizujemo izbore 2002. godine.

Mi moramo donjeti najmanje 35 podzakonskih akata na svim nivoima vlasti od opštine, kantona, skupština entiteta i na nivou Bosne i Hercegovine da bi mogli organizovati izbore 2002. godine, a na neki način preuzeli smo obavezu, jer mandati ističu 2002. godine u svim strukturama vlasti, odnosno u većini struktura vlasti. Zato što želimo da gradimo imidž Bosne i Hercegovine kao jedne normalne zemlje, a to ima i veze s onim što smo u proteklim mjesecima proklamovali da Bosnu i Hercegovinu želimo učiniti privlačnom zemljom za strane investitore na taj način da strana ulaganja što prije dođu u Bosnu i Hercegovinu. Sigurno je ovo jedan signal svim onim koji još uvijek

omišljaju se da li je Bosna i Hercegovina normalna zemlja, da li je stabilna zemlja, da li ima uslova da dođu strana ulaganja, strane investicije ovdje, da će biti i ovo jedan od signala i putokaza da i Bosna i Hercegovina počinje jednim normalnim tokom da usvaja ona normativna akta koja govore da je to jedna od demokratskih zemalja Evrope.

Zato što imamo šansu da budemo primljeni u Savjet Evrope. Da li će to biti sad u septembru ili u januaru, ali bitno je da mi damo jedan pozitivan signal svima onima koji o tome odlučuju da i Bosna i Hercegovina evo ispunjava svoje obaveze i da stičemo pravo da budemo ravnopravna članica Savjeta Evrope. Što nam ovo daje mogućnost da razgovaramo i o nekim drugim aktuelnim pitanjima za sve građane Bosne i Hercegovine, pa i o viznom režimu koji je u žiži događaja naših građana u Bosni i Hercegovini. Što su u ovaj izborni zakon unešena sva demokratska pravila, najveća dostignuća koja su do sada poznata u civilizovanom svijetu i što ovim izbornim zakonom praktično, kao što to sve stranke manje, više i pretenduje, unosimo najveće standarde demokratije.

Zašto ovaj izborni zakon danas ide po članu 105.? Ovo je zakon koji je svima vama dobro poznat. Bio je dugo u opticaju i dugo na na raspravama na poslaničkim klupama i vi ste oko ovoga do detalja upoznati.

Izmjene koje su u ovom tekstu koji je pred vama u odnosu na prošli koji ste imali odnose se samo na poglavlje 11. potpoglavlje a. član 11.1 koji govori - razrada ovog potpoglavlja izostavljena je u odnosu na prethodni tekst koji ste imali. Zašto je izostavljena razrada ovog potpoglavlja? Izostavljena je zato što je kompletno potpoglavlje koje se odnosi na izbor Doma naroda Federacije Bosne i Hercegovine izostavljeno iz ovog teksta čekajući implementaciju Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i promjenu Ustava entiteta koje mogu da imaju eventualno i drugačiji način izbora Doma naroda u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Regulisano je članom 20.15.a. ovog zakona koji je pred vama da će se izbor Doma naroda Bosne i Hercegovine vršiti u skladu sa Ustavom, aktuelnim Ustavom Bosne i Hercegovine. Dakle, svi oni komponenti koji kažu da je nepotrebno izostavljena razrada ovog člana potpoglavlja a. mi smo otklonili te eventualne sumnje što je ovo potpoglavlje uvršteno u Izborni zakon, smo njegova razrada dakle iz ovih razloga je izostavljena. I promjena je u članu 20. tačka 8. stav 3. koji govori da svi oni koji su u tuđim kućama i stanovima, a imaju rješenja od sudskih vlasti ili od komisija da mogu glasati u mjestu ranijeg prebivališta, odnosno po posljednjem popisu stanovništva iz 1991. godine.

Dakle ovim zakonom nije oduzeto nikome pravo glasanja. Svi građani koji ispunjavaju uslove po ovom zakonu mogu da glasaju, ali samo jedna ograda je za one koji su u tuđoj imovini, a imaju izvršne odluke sudskih organa ili članova komisije, shodno Aneksu VII Dejtonskog mirovnog sporazuma i imovinskim zakonima koje podspješuje praktično da oni koji su u tuđoj imovini, a imaju izvršna rješenja da mogu glasati u ranijem mjestu prebivališta. Što ne znači da svi oni koji su odlučili da žive u novom mjestu prebivališta, a nisu u tuđoj imovini, naravno da imaju sva prava glasa u tom mjestu prebivališta bilo da su podstanari, bilo da su na koji drugi način riješili zamjenom, prodajom, izgradnjom itd. oni imaju pravo da glasaju u mjestu trenutnog prebivališta. Dakle, to nije sporno neki oporenti su to stavljali unosili zabunu da je

nekome oduzeto pravo što apsolutno nije tačno i ne stoji u ovom zakonu. Zato ja očekujem da ćete i vi danas, kao i što je to bilo na Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine uvažiti sve ovo što je bilo u proteklom periodu oko usaglašavanja ovog teksta zakona i da ćete sa visokim stepenom vaše saglasnosti i razumjevanja i dugogodišnjeg rada na ovom zakonu danas krunisati njegovim usvajanjem.

Hvala vam na razumjevanju i hvala vam na pažnji. Ako bude nekih dodatnih pitanja mi smo iz Savjeta ministara ovdje da vam eventualno pružimo odgovore i na takva pitanja.

IILIIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujemo gospodinu ministru Mihajloviću. Doktor Genjac izvolite.

HALID GENJAC

Zahvaljujem, dakle, smatram da treba da određena možda dodatna stajališta iznjeti da bi se razumjela cjelokupna problematika. Prije svega, mi pred sobom imamo dio Izbornog zakona. Veliki dio Izbornog zakona, pogotovo sva ona poglavlja i onaj sadržaj koji tangira odluka Ustavnog suda o konstitutivnosti je ostavljen za poslije. I mislim da se radi o dijelu zakona. Treba i adekvatan značaj dati dijelu zakona koji je dakle, kao što rekoše jedan od najvažnijih zakona.

Malo bi relaksirao atmosferu. Dozvolite mi da krenem s jednom bajkom. Radnja bajke se dešava 1999. godine, negdje decembra kada se na Parlamentu Bosne i Hercegovine u prethodnom sazivu vrši javna rasprava o tadašnjem prijedlogu izbornog zakona. U tadašnjem prijedlogu izbornog zakona prijedlog za izbor Predsjedništva je bio potpuno identičan prijedlogu za izbor Predsjedništva kao u ovom zakonu koji je danas na dnevnom redu. Jedan od sudionika te bajke gospodin Tokić je tada rekao – šta ovaj zakon na pragu 21. vijeka promoviše diskriminaciju i segregaciju. Moramo se pogledati u ovom trenutku u oči i razmisliti da li iko ima pravo postaviti nedefinisano u diskriminativnom položaju preko 1/3 stanovništva u Bosni i Hercegovini i onemogućiti ljude da ikada budu kandidovani, ili pak da imaju pasivno biračko pravo vezano za izbor u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. Tako što biće srušeno na svakom sudu za ljudska prava i prozivan ovaj red tamo, to su bili predstavnici međunarodne zajednice iz OSCE-a.

Pozivam dakle ovaj reda tamo da mi odgovori na pitanje – da li bi smjeli ovako diskriminatorski član predložiti u svojoj zemlji i da li bi izdržali kritiku u javnosti spram tih članova? Za uzvrat njihovog odgovora da oni ne traže kompromis, ja tvrdim ne treba tražiti kompromis među političarima koji žele status kvo, nego među građanima. SDP nudi da se o osnovnom principu jednakopravnosti svih građana i ravnopravnosti sva tri naroda itd.itd. Dakle, ovo pričam da bi ilustrirao atmosferu. Naravno, radnja bajke se dešava, kao što rekoh te i te godine. Tada je gospodin Tokić bio opozicija. U međuvremenu, gospodin Tokić je postao vladajuća stranka i postao je partnerom međunarodne zajednice. A partneri međunarodne zajednice, kao što se to najavljuje zvučno, ravnopravni su i imaju svoje stavove. E sad sa svojim stavom se podržava izbor

Predsjedništva ...(nova traka) na ovaj način koji je opisan kao što sam pročitao. I u današnjoj štampi čak se kaže da Izbor članova Predsjedništva nije bitan.

Ovo govorim da bi ukazao da u Bosni i Hercegovini bajke, krupne riječi, vatrene riječi, zapaljive priče, mogu u jednom trenutku od birača dobiti rečenice u smislu – svaka vam čast. Međutim dođemo iz terena bajke na područje stvarnosti, a birači ostaju isti. Građani Bosne i Hercegovine ostaju isti. Građani Bosne i Hercegovine hoće, između ostalog da im se odgovori šta je sa drugom penzijom koja im je obećana danas da će biti isplaćena. Da bi se posvetili tim pitanjima, zaista stvarnim pitanjima, suštinskim pitanjima, ja mislim da i pitanje Izbornog zakona treba svesti na pravu mjeru i razgovarati o njemu hladne glave, racionalno, argumentirano. Predloženi sadržaj Izbornog zakona po mom mišljenju i po mišljenju moje stranke nije idealno rješenje. Maloprije smo pokušali jedno idealno rješenje dobiti većinu za njega, nažalost nismo uspjeli. Psignuta je većina oko ovog rješenja koje imamo i bez SDA i na Predstavničkom domu i u ovom domu, ali bez obzira što izjašnjavanje poslanika SDA nije bitno za sam ishod glasanja, mislim da je potrebno za radi javnosti iznijeti određene, određena pojašnjenja.

Dakle, predloženi zakon zavređuje pažnju. Predloženi zakon ima sadržaj koje udovoljavaju principijelnim zahtjevima SDA koji su odavno prisutni. To mislim, prije svega na obrazac P2. Rješenje koje je napravljeno, rješenje koje tretira i rješenje CRPC komisije. Mislim da na najveći i najbliži mogući način, a da se pri tome ostane na pravnom terenu i onom što se u Izbornom zakonu može riješiti nudi udovoljenju tog zahtjeva. Naravno, napominjem da nije pitanje P2 obrazca samo pitanje Izbornog zakona. Pitanje P2 obrazca je pitanje i drugih propisa i drugih zakona i odluka Visokog predstavnika i vladajućih stranaka i postupaka Visokog predstavnika. Manipulacije su moguće i odgovornost da se to ne desi upravo je na strani gdje sam nabrojao.

Druga stvar. Iznjeli smo stanovište da jedan od ključnih zahtjeva da bi trebalo implementirati i provesti Odluku Ustavnog suda o konstitutivnosti, a nakon toga donositi Izborni zakon. Nažalost, grupacija stranaka koja ima većinu proklamovala je rok juni da će se usaglasiti ustavi entiteta sa Odlukom Ustavnog suda. To se nije desilo. Ja upozoravam da je suština Izbornog zakona i onaj stvarni sadržaj Izbornog zakona u pitanjima koja su ostavljena da se poslije riješe i koja su povezana sa Odlukom Ustavnog suda. I mislim da smo svi obavezni da se Odluka Ustavnog suda u što skorijem roku implementira. Naravno, odgovornost je vrlo jasno rangirana. Zato, dakle SDA iako smatrajući da nije idealan zakon, vagajući argumente za i protiv, vodeći računa o interesima Bosne i Hercegovine u ovom trenutku, uvažavajući realitete u Bosni i Hercegovini i dajući doprinos otvaranju perspektive u Bosni i Hercegovini, svjesna potrebe dogovora i razgovora i pronalaženja prave mjere između građanskog i nacionalnog u Bosni i Hercegovini, što je neminovnost, daće svoj doprinos glasanjem za ovaj izborni zakon. Ali, pri tome jasno upozoravamo mogućnost manipulacije sa obrazcem P2, gdje se nalazi i odgovornost onih koji su sad na političkoj sceni da se Odluka o konstitutivnosti implementira i da se usaglase ustavi. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Genjcu. Gospodin Ivo Divković.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja ću ovdje nešto reći kao predsjedavajući Kluba izaslanika hrvata u ovom domu. Mi smo naime na Klubu se dogovorili da ja izađem i kažem par riječi vezano za prijedlog ovog zakona. Klub izaslanika hrvata izražava zadovoljstvo što je došlo do usaglašavanja stajališta na širem političkom prostoru u Bosni i Hercegovini oko prijedloga ovog izbornog zakona koji je danas pred nama, jer vi se sjećate da je upravo Klub hrvata na 6. sjednici koja je prekinuta tražio pauzu da se dobije prostor i vrijeme za usaglašavanje stajališta, jer smo tada cjenili, a to se pokazalo ispravnim da sa malo više političke volje do Prijedloga izbornog zakona se na određeni način može doći. Izborni zakon je, po našem dubokom uvjerenju, a vidim da to i drugi tako uvjerenje dijeli najvažniji zakonski projekat u ovoj zemlji nakon Ustava, pa samim tim je bio razumljiv i interes kako političke javnosti u Bosni i Hercegovini, tako građana, pa i naroda u cjelini za rješenja u tom zakonu. Hrvati u BiH su, to je manje više poznato i posebno, pozorno rekao bi pratili aktivnosti na donošenju ovog zakona, na pripremi njegovoj. Obzirom da se radi o brojno najmanjem narodu BiH kroz rješenja zakona ne smije biti dovodene u poziciju bilo kakve neravnopravnosti ili eventualno majorizaciju. Mi u Klubu hrvata u ovom domu ćemo podržati ovaj prijedlog upravo zato što je njime neupitan ostanak domova naroda i na federalnoj i na državnoj razini. Opstanak domova naroda kao garanta zaštite interesa i hrvatskog naroda i što nisu predložene, za mnoge sporne odredbe izbornih pravila iz 1998. godine, iz 2000. godine, oprostite. Svjesni smo da ovo nije savršen zakon, da ne zadovoljava sve kriterije, koje i kao Klub, ali i svaki izaslanik za se, pa i svaka politička partija iz koje dolazimo ima i želi da se ugradi u zakon, ali je to kompromis koji će omogućiti Bosni i Hercegovini da bude ravnopravan član Zajednice Evropskih država i pokazuje da su institucije ove zemlje, što je jako važno i što pocrtavamo spremne i sposobne da preuzmu odgovornost za donošenje i najvažnijih zakonskih projekata u ovoj zemlji.

Mi ćemo kao Klub i u daljoj raspravi, a vezano za član 20.12 koji govori o načinu izbora u domove naroda i usaglašavanje Ustava entiteta sa Ustavom BiH vrlo konstruktivno saradivati sa svima onima koji budu radili, iskonski radili na zaštiti ravnopravnosti svih naroda na čitavnoj teritoriji Bosne i Hercegovine. Hvala vam lijepo.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala gospodine Divkoviću. Sada se za riječ javio gospodin Nikola Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Uvažene kolege, delegati Doma naroda, cjenjeni članovi Predsjedništva, predsjedavajući Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, cijenjeni članovi Savjeta ministara, uvaženi gosti, od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma rekao bi vođene su ponekada žestoke, teške i vrlo često jalove rasprave

vezane za donošenje stalnog izbornog zakona. Nema potrebe da vas sve podsjećam, iako su mnogi od vas sudionici tih rasprava, kako je tekao tok rasprave vezano za stalni izborni zakon. Ali, ono što je i u interesu Bosne i Hercegovine, njenih entiteta, njenih građana jeste da smo ipak smogli snage da približimo i rekao usaglasimo stavove naspram zbornog zakona i danas gotovo sa sigurnošću i prije izjašnjavanja možemo tvrditi da će ovo biti dan koji će možda biti po prvi put jedan od svečanih trenutaka u ovoj državi koja je nepunih 5 godina krvarila. Vi znate, rekao je gospodin Genjac, red tamo, ja dodajem odlično, red tamo, red amo i evo dođosmo do stalnog izbornog zakona. I to se zove parlamentarna procedura i ne vidim tu ništa loše. Ali, mislim da je bilo vrijeme i da smo pre 2 godine usvojili stalni izborni zakon da bi smo kroz parlamentarnu raspravu i njegovu dogradnju, kao što ćemo ubjeđen sam i ovaj dograđivati danas sigurno imali bolji Izborni zakon od onoga koji evo ovog trenutka ćemo nadam se usvojiti. Da smo i pre mjesec dana usvojili stalni izborni zakon ubjeđen sam da ne bi smo napravili grešku, nego bi smo dali ogroman doprinos ugledu Bosne i Hercegovine kod naših prijatelja u Evropi i sigurno da smo to uradili pre mjesec dana septembar bi bio mjesec dodatne radosti za Bosnu i Hercegovinu. Ali, mislim da nikada nije kasno da predstavnici političkih stranaka i političkog života u Bosni i Hercegovini na bazi kompromisa dolazi do bitnih zakonskih projekata. Mislim da je ovdje važno istaći da, mislim da je ministar Mihajlović rekao da ovaj zakon proizvod najviših demokratskih standarda. Nije nažalost, on je proizvod kompromisa i mislim da ti kompromisi su dobri i poželjni i usljed tih kompromisa ponekad i najbolje standarde nije moguće ubaciti u ovako bitne zakonske projekte. Ali, ako bude težnja svih nas da najviši demokratski standardi nađu mjesto u stalnom izbornom zakonu, onda sam ubjeđen da u dogledno vrijeme će to biti tako.

Treba takođe naglasiti da su predstavnici političkog života Republike Srpske dali snažan doprinos pružajući ruku u Alijansi i izvan Alijanse da se izvučemo iz jednog jalovog klinča. Tu pre svega mislim na politiku premijera Ivanića i da uz male koncesije ili rekao bi kozmetičke promjene dođemo do ovoga prijedloga i da danas smo blizu, ili danas smo na putu da usvojimo ovaj stalni izborni zakon. Mislim da je ovo dan kada se treba svim onima koji su pomogli prateći naše ponekad i jalove rasprave, koji su budnim okom pratili parlamentarni rad i slali ponekad i bolje izvještaje nego što smo zasluživali našim prijateljima u Evropi da se zahvalimo. Tu prije svega mislim na ambasadora Voltmana, gospođu Sonju Mozer Starać koja je često bila gost ovoga parlamenta i sa brigom pratila kako će proći parlamentarna rasprava, naše prijatelje iz Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, OHR-a, OSCE-a i Kancelarije Visokog predstavnika. Ovo je dan kada se treba svima njima zahvaliti, jer su uložili dovoljno napora da približe udaljene političke stavove u Bosni i Hercegovini i mislim da dodatna 2 mjeseca usaglašavanja su na sreću ove države produktivno utrošena i mislim da svi oni koji su bili zlonamjerni prozivali poslanike i Parlamentarnu skupštinu da oni odmaraju, da se iza očiju javnosti vodile dodatne konsultacije usaglašavanje koji su rezultirale nadam se današnjem usvajanju Izbornog zakona. Dakle, svima onima koji su pomogli, pa čak i onima koji su pokušavali da do Izbornog zakona ne dođemo, evo prilike da se zahvalimo svjesni da ćemo usvojiti stalni izborni zakon. I evo ja koristim priliku, s obzirom da sam i pre 2 godine bio zato da se usvoji Izborni zakon, da sam pre mjesec dana prezlažući vlastitu verziju da bi natjerao ljude da glasaju za stalni izborni zakon, danas pre nepun sat vremena tu verziju povukao da bi smo došli do stalnog izbornog zakona. I zato prozivam

sve one koji su pozivali na moju nedosljednost da se ubjede da nisu u pravu. Ja ću podržati ovaj izborni zakon i mislim da sve, svi negativni elementi koji sadrže ovaj izborni zakon su ispod koristi koje nosi usvajanje ovog izbornog zakona. Mislim da smo ovaj put upozorili sve naše prijatelje u Evropi i Evropskom parlamentu da će svi konflikti unutar Bosne i Hercegovine biti riješavani na demokratski način i da se nalazimo na jednoj uzlaznoj putanji razvoja demokratskih odnosa u Bosni i Hercegovini. Hvala vam lijepo.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala gospodine Špiriću. Gospodin Ibrahim Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, članovi Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, predstavnici međunarodne zajednice, želio bi da izrazim uvjerenje da današnja debata o novom Prijedlogu izbornog zakona koje je uputilo Vijeće ministara po članku 100. omogućava zapravo da još jednom odgovorimo na 2 pitanja.

Prvo je pitanje - da li smo mi u pravu koji smo nastojali da ovaj zakon bude djelo Parlamenta Bosne i Hercegovine i Vijeća ministara? Mislim da je poslije nekoliko godina, praktično od Dejtonskog mirovnog sporazuma do danas taj odgovor potvrđan. Bili smo u pravu. Dobro je što je Vijeće ministara predložilo zakon i dobro je što Parlament uspeva da nađe politički interes i kompromis da ovaj zakon razmatra i nadam se u konačnoj proceduri izjašnjavanja i prihvati.

I drugo pitanje - da li smo mi ovaj zakon radili zbog unutarnjih potreba demokratizacije društva i pravila igre političkih koji se odnose i na poziciju i na opoziciju, dakle na sve političke snage koje imaju interese ili smo ga radili u interesu jedne grupacije koja je na vlasti? Odgovor sasvim sigurno mogu da kažem je, također, pozitivan. Ovo je projekat koji se pokušava raditi na dobrobit demokratizacije političkog života u BiH i u interesu i vlasti i opozicije. Zato su neki signali, promjene političkog raspoloženja i ponašanja poslije više godina i predstavnika i vlasti i opozicije, bez obzira gdje je ko bio u kojoj poziciji indikativne, da se došlo do jednog procesa sazrijevanja i odluka rada u izgradnji i nekih unutarnjih standarda u državi mogu reflektirati pozitivno na zakonski akt koji se zove Izborni zakon i u tom smislu treba reći da smo imali partnerstvo. Ja se ne bih ništa specijalno zahvaljivao. To je bila zadaća OSCE-a i OHR-a, zajedno sa Savjetom Evrope da radi na tom projektu. Nego bih rekao da je to jedan rezultat strpljivog i intelektualnog rada, koji je imao, naravno, svoje pravce različite i logične u politici da imamo različite ambicije i interese kad kad one dogodile se domaće, kadkad sa međunarodne scene, bilo negativne ili pozitivne tendencije u političkom momentu, u zavisnosti konstalacije unutarnje i vanjske u odnosu na BiH. Prema tome, radi se o procesu u kojem pozitivno se može cijeliti uloga onih koji su doveli do toga da to nije zakon kojim se nešto nameće, nego zakon koji je rezultat jednog odnosa unutar kojeg idemo ka procesu demokratizacije u BiH. To je riječ o ta dva pitanja i dva odgovora, po mom uvjerenju.

Sad bih želio da kažem nešto o samom sadržaju ovog zakona. Kao što znate Dom naroda u BiH, njegova Ustavno-pravna komisija i kasnije svi ti procesi koji su imali do ove prekinute sjednice danas okončane povlačenjem oba zakonska prijedloga, gospodina Špirića i Vijeća ministara, omogućuje da pokaže različite političke tendencije i izrazi demokratskoj proceduri, kako bih rekao da ih verificira i danas, imamo mogućnost da danas govorimo o nečemu, koji se zove indirektni uticaj. On se ogleda u stvari u dva dijela. Prvi je da tuđe kuće i stanovi ne mogu biti mjesta odlučivanja i glasanje ni o sebi ni o drugom, jer je to neprirodno mjesto odlučivanja o sudbini vlastite porodice, same države i društva u kojem živimo. To je bio stav koji sam prethodno, ako se sjećate, prethodno u Domu naroda izrazili, poslije jedne polemike, koja je trajala prije tri – četiri mjeseca u Rezoluciji o povjerenju i pomirenju i Rezoluciji o ekonomskoj i socijalnoj politici. Rekli smo da se svi klubovi srpskog, bošnjačkog i hrvatskog naroda saglasni, da tuža imovina je nešto što se mor anapustiti, jer je poštivanje privatne svojine temelj svakog civilnog društva i svake ozbiljne zemlje i njene demokracije. Ovdje se uspjelo u toj debati političkoj. To je neki način integrirati u Prijedlog izbornog zakona i smatramo jako važnim. Znači, ipak je građena jedna politika ovdje. Ovdje to nije došlo samo od sebe.

Drugo, da Dom naroda kao forma, u smislu ravnopravnosti i tog gornjeg doma kako stoji u BiH je neupitna, jer je ona vještački na prethodnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, nametnuta kao tema u javnosti. Takva dilema u stvari kad se pogleda ovaj tekst ne postoji uopće. Radi se samo o poštivanju jedne druge realnosti da postoji u procesu razmatranja, unutar entitetskih skupština i komisija primjena implementacije, odluka Ustavnog suda, jer je svako razložen i zna da je to doprinos demokratizaciji, ravnopravnosti svih građana i naroda i zajednica u BiH, nikako nešto što je ... proces.

Prema tome, ovo uklanjanje u prelaznim i završne odredbe Doma naroda, znači jedan pozitivan, ne kompromisni, nego jedan precizan politički inteligentan stav, koji omogućava da se proces dalje nastavi. Time bih želio da kažem to što sam želio općenito o ovome što je nesporno.

Želio bih sada nešto reći o onim što je sporno. Postavljeno je pitanje, da li mi u proteklim mjesecima ili godinama gubimo nešto ili dobijamo. Sporna je vještačka dilema u BiH da smo gubili time što to kao nismo do sada usvojili ili da ćemo dobiti time što ćemo sad to danas usvojiti, a eto biva drugi u ... u Gruziji će presuditi o našoj budućnosti. Ni jedna ni druga teza nije tačna. U politici postoje, tzv. proces sazrijevanja i mogućnost da se neka odluka donese u određenom momentu. Da nema tog procesa sazrijevanja na unutarnjem planu i da nema ovakve konstruktivne uloge međunarodne zajednice, ne bi ni ovaj momenat ne bi mogao biti ovako favorizovan u odnosu na našu prošlost i u odnosu na našu budućnost. Prema tome, radi se o realnim potencijalima ovog društva i njegove demokracije, a ne o nekom ... u kojem mi improvizirano učestvujemo. To neko zove kompromisom, neko na drugi način, ali se radi o realnom stepenu zrelosti i mogućnosti i potencijalima demokracije u BiH.

Sada konsekvence ovog zakona, ako danas donesemo odluku prilikom glasanja. Konsekvence ovog zakona i to je posljednji dio o kojem želim govoriti, je slijedeće. Moram da ukakžem na to. Ne pretvarajmo ovo u svečani čin. Pretvorimo ovo u prvi radni kat, koji se tiče demokratizacije političkih odnosa u BiH. To znači, da se od OSCE-a i drugih zainteresiranih subjekata zatraži direktan nastavak partnerstva, tako što će prenijeti s jedne strane operativno iskustvo i kadrove koji će biti integrirani zajedno sa općinskim, kantonalnim, entitetskim, državnim razinom, time što će omogućiti da se slijedeći izbori koji će biti jako skupi, racionalno u budžetu planiraju, ali naravno da se ta sredstva predvide u tranzicijskom smislu, od strane međunarodne zajednice, OSCE-a ka Vijeću ministara i nadležnim izbornim komisijama. Podvlačim, ne zaboravimo, zakon kad se usvoji, ima dvije konsekvence. Ima opšte izbore. To nisu izbori više stepenovani, ima obavezu koja se odnosi od opština do vrha države i struktura BiH politička mijenja se u toliko što ćemo dobiti, pored postojećih tijela, uz svu odgovornost nadležnosti izborne komisije izborna vijeća i apelacioni sud BiH. Mi moramo osposobiti ta tijela da garantuju demokratski proces i transparentan izborni proces za svakog kandidata, opozicije, vlasti i naravno pojedinca, koji želi da se kandidira.

Druga stvar, koja je vezana za promjene u entitetsim ustavima je, dovoljno, više puta pomenuta. Ja bih želio samo da napomenem da ni na koji način oni koji su garantovali, tražili promjene, a to je u ovom slučaju Alijansa i njeni članovi i partneri, ne misle odustati od toga da se izvrše promjene u Ustavu, naprosto zbog tog što to nije u vlasništvu Alijanse, nego je to u vlasništvu, prije svega jedne konstitucije bosanskohercegovačke, u kojem se implementacija odluka Ustavnog suda mora učiniti po snazi samog zakona i pozicije Ustavnog suda u BiH. Mislim da je to nesporno. To je intres i opozicije i vlasti skora implementacija odluka Ustavnog suda.

Na kraju, i posljednje, u godini koja je pred nama, nije pitanje da li ulazimo u Savjet Evrope u septembru ili januaru, također, vještačka dilema. BiH ima niz obaveza u implementaciji vlastitih, rekao bih proklamovanih ciljeva, koji se vezuju za mapu puta za pridruživanje Evropskoj uniji. Naša tri su strateška cilja u BiH. Prvi je da uđemo u Savjet Evrope da bi prešli taj prag, da bi pristupili donošenju različitih zakona, koji su na internom planu nužno usaglašeni na nivou zakona ili podzakona, ali je mnogo važniji od toga proces da pridruživanje Evropskoj Uniji, znači u stvari koncipiranje na pitanje ekonomske, socijalne i svake druge naravi i ekološke ako hoćete, koji se tiču BiH i treći, završno, to je u stvari jedna vrsta političkih, drugačijih konotacija, kad se pomene promjena Ustava BiH. Naprosto, poslije ovoga, normalno je bilo otvoriti debatu koju svi priželjkuju o vlastitom temeljnom aktu koji se Ustav BiH zove, jer oko koga više nema spora da Parlament prihvatajući odgovornost za izbore, prihvata odgovornost, također za cjelokupne demokratske procese u BiH. Kuda će u koju ... odvesti to ćemo vidjeti.

Pošto se ja često ne slažem sa gospodinom Špirićem, mada on na kraju uspijeva u toj debati doći do jedne vrste saglasnosti oko rezolucija, ovih načelnih akata, često pa i u ovom slučaju oko Izbornog zakona, želio bih reći da je danas on rekao jednu tačnu rečenicu. Ne volim se pozivati na njega ni na bilo koga drugog, ali moram reći da je on izgovorio nešto što nije me iznenadilo. On je, lijepo gospodin Špirić rekao da u izjavi gospodina Mihajlovića, da je ovaj zakon izgleda od najviših standarda demokratski, ne

stoji jedinstavno ta rečenica, jer naprosto to mi nismo ni kao društvo ni u ukupnim odnosima dosegli. Nema nikakve šanse da dosegemo ni u Izbornom zakonu. Vjerujem da se tu gospodin Mihajlović više slaže sa gospodinom Špirićem nego ja u tom kontekstu i nadam se da će ta harmonizacija odnosa u vezi sa demokratizacijom odnosa u BiH usojeti da se realizira na jedan otvoren i direktan način, tako što ćemo se složiti da nam je potrebno da uđemo u procese da ih gradimo i da tako gradimo politiku i političke odnose u BiH. Eto, ja bih želio da time zaključim i da čestitam Vijeću ministara što je došlo do solucije, koja je omogućila da Predstavnički dom, u političkom smislu te riječi, prevlada razlike, koje su bile na unutarnjem planu mnogo veće, nego što je to izgledalo u posljednjem zasjedanju Predstavničkog doma, a pokazalo se da je moguća u BiH politika dogovora i politika sporazuma i to je presudni kvalitet ovog, takvog kakav jeste, krhkog, demokratskog puta na kome se mi nalazimo. Hvala lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodine Spahiću u Špirićevo i svoje ime. Gospodin Sejfudin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Uvažene dame i gospodo, mislim da je ovo vrlo važan čin, u kojem, nakon svih tih godina parlamentarna većina, a i ukupno sve političke stranke u Parlamentu, čvrsto vam ubijeden ovdje, predstavnici sva tri konstitutivna naroda, dolaze do jednog kompromisa u interesu ta tri naroda i u interesu BiH. To je nešto što Bosni otvara sasvim druge perspektive u odnosu na onaj period koji imamo do ovog čina zadovoljavanja posljednjeg uslova za prijem BiH u Vijeće Evrope. Mislim da sa ovim procesom, mi ulazimo u procese promjena, na način da će svi zakonodavno pravni akti i ukupno pravni sistem BiH, biti usklađivan sa onim što se zove evropski standardi, standardi Vijeća Evrope i to na način, da budemo sasvim jasni, u kome se nikako i nikad ne smije izgubiti glavna nit opstanka BiH, a to je puna ravnopravnost sva tri bosanskohercegovačka naroda. Pokušaj da se ovaj čin, koji danas imamo, omalovaži od onih koji su godine, prethodne godine, parlamentarnih zasjedanja, pa i zasjedanja parlamentarnih skupština Vijeća Evrope, dovodili do nivoa vica, u stilu nismo primljeni, zamalo smo primljeni, bićemo idući puta, je bezuspješan pokušaj. Gospodine Genjac, za SDP jeste bitan izbor članova Predsjedništva i mi stojimo kod onih političkih formulacija, koje ste vi sasvim ispravno citirali. Za vas lično, a vjerovano i za vašus tranku taj izbor će biti sve manje bitan. Iz sasvim razumljivih razloga, što nemate dovoljno snage da se okrenete ka onome, što predstavlja konzistentnu politiku budućnosti BiH i u istim danima o Izbornom zakonu ste spremni reći kako Alijansa neće da usvoji Izborni zakon, jer želi da produži svoj mandat, a onda kad hoće to opet nije dobro što hoće.

Za stranku, koja danas ima procesuirano preko pola aktivnog rukovodstva zbog kriminala i drugih stvari, nije dobro da ulazi u stranačke polemike ovog tipa i s toga bih ja volio da u narednim raspravama ovdje u Domu naroda ne spominjemo stranke, jer nismo ovdje u ime stranaka, nego u ime konstitutivnih naroda, sa željom da se ostvari jedan kompromis na ovom putu za koji se svi trudimo. Ali, da ne bih ostao nedorečen sa

ovim vicem, ima jedan krasan vic, koji je oslikavao ovu prošlost, viza-vi ove bajke. Mali Mujo je došao i kaže babo ja zamalo ne dobih peticu u školi. Babo kaže, kako sine, čudi se? Kaže, babo zamalo, dade učiteljica onom što sjedi do mene. E, tako je i delegacija koja je predvodila SDA u Vijeću Evrope godinama išla i vraćala se sa tih parlamentarnih zasjedanja s pričom malog Muje, zamalo mi ne bismo primljeni i sva sreća bilo je to, Armenija je primljena sve ono što je sjedilo oko Bosne po abecedi je primljeno Bosna nije primljena. Mislim da tu stranicu viceva zatvaramo i otvaramo jednu realnu budućnost, koja će čvrsto ići u ova dva pravca, o čemu su govorili i uvaženi ministar Mihajlović i prethodni diskutanti, a to je da ovo otvara istinski proces demokratizacije i uključivanja BiH, ne samo formalnog uključivanja, nego daleko bitnije reperkusije koje će imati na unutrašnje zakonodavno-pravni sistem BiH.

Smatram da se ovim, istovremeno otvara perspektiva da izbore imamo u predviđenom roku i da organizujemo izbore koji će ovu vlast legitimirati, kao vlast koja je spremna organizovati demokratske izbore, na principima evropskih standarda.

Ja se zahvaljujem predsjedavajućem, zahvaljujem se i na ovoj mogućnosti da se u ovom svečanom činu, osvrnemo i na tu prošlost, na tu prošlost bezuspješnih pokušaja, čisto iz razloga da bi danas mogli još jedanput kapitalizirati uspješan, konačno uspješan ishod, uspješan rad po ovom najbitnijem zakonu, zbog toga je diskusija gospodina Genjca dobro došla.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodine Tokiću. Gospodine Iliću izvolite.

DRAGUTIN ILIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege delegati, uvaženi gosti. Ništa nije idealno pa ni ovaj zakon. Biće sigurno na njega puno primjedbi, ali ako uspijemo da ga provedemo, a ja se nadam, jer i ovo što je došlo naknadno kao pamet, pokazuje da političari u BiH počinju sazrijevati i shvatati da je kompromis naša neminovnost i da je daleko djelotvornije od bilo kojeg inata. Raduje me da je to tako. Dakle, političari moraju da shvate, da ako žele da traju, moraju naučiti da svoju sujetu podrede opštim interesima, da moraju raditi sa daleko većim stepenom odgovornosti, u interesu onih koje predstavljaju. Naravno, ništa ne znači što ćemo danas sa žaljenjem konstatovati da smo do tog neophodnog kompromisa mogli doći i ranije. U dijelu zakona, koji se odnosi, po mom mišljenju na najnesrećniji i na, nažalost, najbrojniju kategoriju stanovnika BiH, to su izbjegla i raseljena lica. Molim i ovaj put i sa ovog mjesta, kao što sam to činio nebrojeno puta, u proteklom periodu, da ne unosimo dodatnu zbnunu među te ljude, jer mislim da je bilo u proteklom periodu dosta manipulacija sa njima i dosta poigrvanja i sa takvom njihovom zlehudom sudbinom.

Ono što danas, također, sa zadovoljstvom moram konstatovati, a prilika je upravo da to kažem sada, jeste, da smo uspjeli preskočiti mnoge barijere, za koje smo mislili u ono vrijeme kada smo oko njih polemicali da to nećemo nikada moći učiniti i da su ne premostive. Nadam se da poslije ovoga, što nam se desilo, a što je pozitivno, da dođemo

do kompromisa oko ovog važnog zakona, da ćemo ubuduće još lakše dolaziti do kompromisa, da samo, jer uvjeren sam da samo strljiv i tolerantan dijalog, uz međusobno uvažavanje i poštovanje, može donijeti dobro građanima BiH i može BiH ići dalje. Zbog toga zahvaljujem Savjetu ministara, što su našli kompromis i ja se zbog toga što je i Predstavnički dom glasao za ovaj zakon, danas glasati za ovaj zakon. Hvala vam lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem se gospodine Iliću, gospodin Genjac replika.

HALID GENJAC

Dio sadržaja replike ću ostaviti zato što je gospodin Tokić pobjegao, pa ću to odložiti, ali dio ću ipak iznijeti. Dakle, sastavni dio prošlosti o kojoj je gospodin Tokić govorio su upravo tirade gospodina Tokića, poslije sam jednu pročitao. Da nije bilo te demagogije i tih petardi, ovakav zakon, nešto bolji mogli smo usvojiti prije tri godine. To je jedna stvar.

Druga stvar, u svojstvenom stilu prosipanja magle i pola članova Predsjedništva stranke koji procesuiraju, ja mislim da će uslijediti ovih dana odgovor druge vrste. Zahvaljujem.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vama. Munib Jusufović, izvolite.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege delegati, uvaženi članovi Predsjedništva, dame i gospodo ministri, poštovani gosti, današnja rasprava oko Izbornog zakona je nastavak jednog posla koji smo vodili unazad nekoliko mjeseci a i prije toga, možda ovo ima jedan poseban kvalitet što danas, ipak, raspravu vodimo, ja bih rekao nešto zreliji ili možda u prevodu pokušavamo biti zreliji, shvatajući realnost ili realitet trenutnih političkih odnosa i snaga u BiH.

Ne mogu da ne ponovim neke rasprave, koje su ovdje bile prisutne, ali prije toga ću nešto reći, znači, pripadam i potičem iz Stranke za BiH, koja je vrlo principijelno izašla sa amandmanima oko predloženog predhodnog teksta Izbornog zakona, jer smo imali niz ključnih amandmana, na ovom istom domu i na Ustavno-pravnoj komisii, bilo je usvojeno 4-5 takvih amandmana, međutim, za neke je rečeno da je to prejudiciranje Odluke o konstitutivnosti, itd. ne bih se vraćao na to, ako bih pokušao ovdje da obrazložim argumentaciju za i protiv ovakvog sad prijedloga, onda bih imao dovoljno argumenata, da budem protiv ovakvog zakona. Jedna opšta konstatacija i ja ću se složiti sa mojim kolegama koji su to rekli, mada je uvaženi ministar Mihajlović, vjerovatno iz kurtoazije, ovom prilikom rekao da je ovo zakon visokih demokratskih standarda i ja mu na tome ne zamjeram, jer je to dobra namjera bila. Međutim, ovaj zakon, odnosno njegove pojedine odredbe su daleko od bilo kakvih demokratskih standarda, jer ovdje pojedine odredbe i dalje zadržavaju diskriminaciju, ovdje pojedine odredbe u ovom

zakonu, također, ukidaju i aktivno i pasivno biračko pravo. Ne bih išao u njegovu analizu, ali sami vi to možete vidjeti. Međutim, pored svega toga, na niz nedorečenosti, na niz ključnih stvari, koje nisu predviđene ovim zakonom, a to smo mi isticali i u amandmanima koje smo ulagali a i neki drugi, jer mnoge ključne stvari nisu regulisane ovim zakonom, ali možda jeste kvalitet i to treba istaći, da u ovom momentu i Ministarsko vijeće, koje je učinilo, ja bih rekao jednim ovim amandmanom, da to nije ni blizu očekivanja koja smo mi imali, jer mi smo imali isto takav jedan amandman. Istina, ovo je jedno značajno reduciranje, u odnosu na amandman koji smo mi podnijeli, ali to, mora se priznati da je to jedan progres i prodor koji je učinilo Ministarsko vijeće, sa jasno motivisanim, ja bih to sad i primijetio, zahtjevom da, ipak, dođe do nekog kompromisa. Prema tome, tačna je po meni konstatacija onih koji kažu nije ovo proizvod bilo kakvih visokih demokratskih standarda, bar za određene odredbe mogu reći, ali jeste plod određenog kompromisa, shvatajući realitet stanja u kome se nalazimo.

Možda najjači kvalitet jeste u tome, što treba shvatiti i prihvatiti činjenicu, nije ovo zakon koji je potreban međunarodnoj zajednici, mada joj treba zahvaliti na angažovanju koje je učinila da se donese jedan ovakav zakon, već je ovo potreba ljudi i građana u BiH. Ovaj zakon treba BiH, njenim građanima, u tome je suština. Jeste velika stvar, jedan od kriterija, koji bi svakog od nas opredijelio da glasa za ovaj zakon i približavanje i ulazak u Vijeće Evrope, a čini mi se da je mnogo značajniji za nas u BiH momenat da po prvi put, takav jedan zakonski projekat, koji, istina spada, u red prvih prioriteta i po značaju poslije Ustava, znači donose ga, ili ja se bar nadam, znači, iz ovoga je vidljivo, da smataram i ovo što se čulo, da pošto je već usvojen na Predstavničkom domu, da će to isto biti učinjeno, da ćemo shvatiti taj nekakav naš trud ka kompromisu danas na Domu naroda, to jeste kvalitet, što čak daleko manje, značajnije zakonske akte i projekte, nismo uspjeli donijeti pa je bilo nametanja, nekih 15-16 zakona. Ovo jeste značajan zakon. Izuzetno značajan. Ako usvojimo i na Domu naroda da usvojimo ovaj zakon u tome je kvalitet i treba shvatiti da je to napredak, koji su učinile sve političke opcije i svi oni koji su dali doprinos za usvajanje tog zakona. Prema tome, u tome ja vidim, možda, jedno svjetlo u BiH, u našim nastojanjima, da eventualno i ako nismo zadovoljni, a evo ja kažem da i nisam mnogim čim ovdje zadovoljan, ali da moraju se, shvatajući realnost, učiniti ti značajni kompromisi. Iz tih razloga, ocjenjujem, nadam se da ćemo, ipak, evo čulo se hoćemo, znači, ja jesam zato iz tih razloga i to treba smatrati kao jedan dobar znak za dalje usvajanje novih zakona.

Još nešto na kraju da kažem. Želim da ne zaboravimo, evo ovako kao što sam rekao, ovaj redicirani amandman, koji je ugrađen u član, čini mi se sad 208. ili 209. ili taj famozni kako ga neko naziva P2 obrazac. Ja bih molio da se shvati odgovornost kod implementacije tog člana. Posebno Komisija za imovinske odnose, bezobzira što će imati značajne prodore i što je dosta toga uradila, čini mi se u narednom periodu da bi morala biti ažurnija, a isto i svi oni organi koji budu radili na pripremi i sprovođenju izbora, da se na određen akt, pošto je ovdje predviđeno da ovi, tako da kažem ovi certifikati koje izdaje ova komisija za imovinske zahtjeve važi, ali ima i desetine, ja bih rekao i stotine hiljada tih zahtjeva koji nisu obrđeni. Prema tome, treba bi uslijediti odgovornost svih onih koji to mogu učiniti, da na određen način se taj posao i te aktivnosti što uspješnije obavi.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala gospodine Jusufoviću. Gospodine Rodiću, izvolite.

DRAGUTIN RODIĆ

Uvažene dame i gospodo i ako sam duboko svjestan današnjeg trenutka u kojem radimo i zadatka koji imamo pred sobom, ja, ipak, svoju diskusiju ne bih mogao početi kao moje kolege, jer ovdje smo čuli mnogo hvalospjeva, čuli smo svega onoga, to je ono kad mi delegati osjetimo da imamo visok stepen saglasnosti, onda smo svi zadovoljni, što se nadamo da ćemo doći do određenog cilja. Međutim, ja moram da podsjetim da ovaj zakon je, ipak, proizvod jednog velikog kompromisa i moram da se podsjetim perioda, kroz koji smo mi prošli da bi došli do ovakvog teksta. Ne mogu a da ne zaboravim da smo na Ustavno-pravnoj komisiji imali preko sto amandmana, da je sve to trebalo razmatrati i da jesve to trebalo uraditi i da evo nakon mjesec i po dana dolazimo do jednog teksta koji je, ipak, pokazao da ovaj dom naroda i ovo sve što su uradili Vijeće ministara i Predstavnički dom se može postići određeni kompromis. Međutim, moram da kažem, za mene ovaj izborni zakon, ukoliko danas bude usvojen u Domu naroda a onda, naravno, i proglašen i primjenjivan, nadam se da je nešto, što je evo nakon šest godina mi samostalno radimo i stvaramo jednu dobru pretpostavku, da ono, možemo, zavisno od procesa koji će vladati u BiH i mijenjamo. Prema tome, mislim da, prije svega je ovo jedan veliki stepen kompromisa koji se postigao i neću danas da govorim kao što su moje kolege govorile. Možemo mi svi sa određenim odredbama ovog zakona biti nezadovoljni, ali, upravo zbog značaja, moramo reći da je ovo sad ono što u ovom trenutku odgovara svim u BiH. Međutim, činjenica je, i ono za što ću ja dati svoj glas za ovaj izborni zakon, što su stvoreni određeni mehanizmi da nema supermacije naroda nad narodom, da se stvaraju određeni mehanizmi, koji će sve ono što je u ranijem periodu dovelo do krvavog rata na ovom prostoru biti sve manje u opticaju.

Želim da kažem da, ponekad neke stvari mnogo se lakše vide spolja, nego iznutra. Zašto to kaže? Možda ovaj saziv Doma naroda su u ovom periodu koliko on djeluje, a djeluje manje od 6 mjeseci mnogi vidjeli i uvijek smo bili poučeni iskustvima iz nekih ranijih perioda, međutim, moram da kažem da ipak ovaj saziv Doma naroda mnogo je ozbiljnije prišao određenim poslovima i mnogo ima više volje za dogovaranjem, nego što je to bilo ranije. Pogotovo, mislim da Klub poslanika srpskog naroda je sa ovom strukturom ljudi koji sada predstavljaju taj klub i srpski narod iz Republike Srpske ima volju da izvrši određene preokrete na političkoj sceni u Bosni i Hercegovini.

I na kraju želim da kažem da ova politička igra koja se igra u Bosni i Hercegovini vjerovatno nije igra bez kraja. Mislim da samo zajednički, uz dogovor, uz demokratičnost koja treba da vlada na ovim prostorima možemo da dođemo i do ostalih zakonskih rješenja i to mi koji treba da budemo odgovorni prema tim zakonskim rješenjima i stvaramo mogućnost da zavisno od procesa u Bosni i Hercegovini ta rješenja ...Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vam gospodine Rodiću. Gospodine Novakoviću izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Poštovani članovi Predsjedništva, uvaženi gosti, kolege delegati, ja ne bih mogao, a da ne kažem zaista ono što mislim danas sa ove govornice, jer mislim da je to potrebno da se kaže i na kraju krajeva mislim i da treba iznijeti i taj stav da ovdje se on čuje.

Prvo moram da izrazim nezadovoljstvo načinom na koji smo prethodna dva mjeseca se usaglašavali oko ovog zakona i ovdje je pomenuta ozbiljnost Savjeta ministara i u najmanju ruku dovedena u pitanje. Kolika je ta ozbiljnost govori i činjenica da su sporni tekstovi naknadno unešeni, pa čak da nije bilo volje ni da se prekuca ovaj zakon i dostavi u formi Prijedloga. Znači onakav bez ovog dodatnog dijela koji je uočljiv da je dodat, naknadno dodat naravno. Ne bih ja rekao ni da je ovo bilo traženje rješenja, nego jednostavno bilo je u pitanju traženje kompromisa u okviru alijanse za promjenu. Taj kompromis je pronađen i rezultat tog kompromisa će biti vjerovatno usvajanje Izbornog zakona. Naravno, nemam ja ništa protiv tog kompromisa, ali želim da kažem da je kod, do tog kompromisa i nakon tog kompromisa mnogo toga urađeno kako nije dobro. Nije dobro za Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine. Način na koji je Predstavnički dom raspravljao o ovom problemu i na koji je na Predstavnički dom došao Izborni zakon je sve samo ne proceduralno ispravan način. Način na koji je tamo posao završen je nažalost doveo do toga da su pojedini klubovi iritirani, uradili i postupili onako kako su postupili.

ILIJA ŠIMIĆ

Kolega Novakoviću. Predstavnički dom je ovaj posao uradio, a naš posao je posao u Domu naroda. Ja vas ljubazno molim da se koncentriramo na posao u Domu naroda. Hvala lijepo.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja u svom izlaganju se, moje izlaganje je imalo namjeru da kritikuje predlagača, a ne ovaj način kako je to rađeno u Predstavničkom domu, znači u tom smislu sam smatrao da je predlagač svojim načinom rada doveo do toga što se desilo u Predstavničkom domu. Ali, dobro, to je nešto što je bilo, prošlo je. Od nas se ovdje očekuje odgovornost, puna odgovornost i mi smo do sada u radu dokazali da imamo taj stepen odgovornosti kada je potrebno, pa vjerujem i danas da taj stepen odgovornosti neće izostati.

Ja imam ovdje i određena pitanja i određene konstatacije u vezi sa Izbornim zakonom uz svo zaista iskreno uvažavanje da smo došli do teksta koji će dobiti većinu i da će rezultat usvajanja ovog zakona biti napredak u Bosni i Hercegovini. Naime, iznesene konstatacije da ni jedan građanin neće izgubiti pravo glasa nisu tačne. Dakle, nisu tačne, jer šta će se desiti sa onim građanima koji se nalaze u tuđim kućama, a čije su kuće srušene, koji nemaju gdje da se vrate gospodo? Gdje će oni glasati? Gdje će glasati pola građana Dervente, Mostara i još nekih gradova? Ja vas pitam gospodo gdje će glasati

i građani 7 glamočkih sela čija imovina ne postoji, ili je uzurpirana? Imaju li i kako će se njima obezbjediti pravo glasa? Nije ovaj član gospodo obezbjedio pravo glasa svim građanima, iako u potpunosti razumijem da je on kompromis da bi se ovaj zakon usvojio.

Nije dobra ni konstatacija da do konačnog regulisanja postupka izbora delegata u Dom naroda njihov izbor obavlja se u skladu sa Ustavom. Pa valjda je logično da se to radi u skladu sa Ustavom i zar je potrebno napominjati da se to radi u skladu sa Ustavom. Ili možda ne bismo da se to radi u skladu sa Ustavom. Iz svega ovoga, naravno ima, ja potpuno uvažavam i drugih, stoje i druge primjedbe sa različitih pozicija gledano, one su različite. Ali, kada se saberu svi ti negativni i svi pozitivni aspekti ovog izbornog zakona, Klub delegata srpskog naroda će glasati za Izborni zakon. I ja ću glasati za ovaj izborni zakon, iako samo zaista sa ovim što sam maloprije rekao iskreno nezadovoljan sa nekim rješenjima. Ali, imajući, ponovo kažem u vidu i pozitivne i negativne poene dobivene ovim zakonom dakle glasaćemo za ovaj izborni zakon, a vjerujemo da će u narednom periodu u nekoj proceduri, redovnoj, normalnoj proceduri sve ono na što se odnose neke primjedbe biti uvažavano, odnosno biti podložno promjeni. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vam lijepa. Nemam više prijava za raspravu, prema tome mi ćemo pristupiti glasanju. Prije toga uvažene i poštovane kolege ja vam zahvaljujem na tolerantnoj raspravi, na politički promišljenoj i stručnoj raspravi, jer smo mi danas radili važan posao.

Molim vas ko je zato da usvojimo predloženi Izborni zakon?

Zahvaljujem vam poštovane kolege.

Mi smo jednoglasno usvojili Izborni zakon Bosne i Hercegovine.

Dopustite mi da konstatiram da je zakon uvojen u istovjetnom tekstu kao u Predstavničkom domu i da je on od ovog momenta zvanični akt naše zemlje. Naravno kao predsjedavajući korišću, zloupotrebit ću minutu samo vremena i konstatirati, samo podvući ono što ste vi govorili da smo uradili važan posao, da je trebalo puno strpljenja, puno kompromisa. Želim se zahvaliti mojim uvaženim kolegama Tokiću i Špiriću, jer smo mi ovoga ljeta zajedno sa vama konsultirali se, dogovarali, pripremali među ostalim i ovu sjednicu i nastavak 6. sjednice i to je rezultat današnje ovakve rasprave zbog koje ja izražavam puno zadovoljstvo.

Sjednica je završena. Hvala vam lijepo.

Kraj sjednice u 13,25 minuta.